

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMRURSKIH OKRAJEV

Uredništvo in uprava: Murska Sobota. Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobota 641-906-030. — Naročnina: Celoletna 100 din, polletna 50 din, četrtletna 25 din.

Štev. 30 — Leto I.

Murska Sobota, 15. septembra 1949

Cena 2 din

Varčevanje

je v korist posameznikom in skupnosti

Med borbo za izgraditev socializma raste nepretrgano življenjski standard delovnih ljudi naše države s tem, da se dviga realna vrednost mezd in vodi borba za znižanje življenjskih stroškov. Zato imajo danes številni delovni ljudje možnost, naložiti svoje prihranke pri državnih denarnih zavodih in tako koristiti skupnosti kot tudi samim sebi.

Hranilne vloge v stari Jugoslaviji so bile sredstvo za utrditev oblasti, obogatitev vladajočega kapitalističnega razreda in za večje izkoriščanje delovnih ljudi. Zasebne in državne banke so z različnimi sumljivimi pogoji in ponudbami mamile male varčevalce, naj svoje težko prigrane prihranke nalagajo v banke in s tem pomagajo bankirjem in oderuhom, da si s špekulacijami na škodo delovnih ljudi omogočijo razkošno življenje.

Danes, ko je oblast v rokah delovnih ljudi pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije, pa so hranilne vloge dobile povsem drugačen značaj in pomen. Povečanje hranilnih vlog v naših denarnih zavodih bo prispevalo k hitrejši graditvi socializma, hitrejšemu uresničenju postavljenih planov, k dvigu družbenega standarda in boljšemu življenju delovnih ljudi.

Z varčevanjem prispevamo k hitrejšemu razvoju narodnega gospodarstva, dajemo državi na razpolago potrebna denarna sredstva ter tako pomagamo, da se boj za uresničenje socializma pri nas izvaja v čim krajšem času v korist vseh državljanov Jugoslavije.

V februarju tega leta je ministertvo za finance izdalo odredbo o ustanovitvi hranilnih blagajni pri gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah, ki imajo več kakor sto delavcev. Te blagajne bi morale začeti poslovati že v aprilu. Toda to se v murskosoboškem okraju ni zgodilo. Iz "realnih podatkov je razvidno, da je bilo v našem okraju ustanovljenih 10 hranilnih blagajni, a od njih poslujejo le štiri. Pohvaliti pa je treba delovni kolektiv bolnišnice v Murski Soboti, ki nima sto uslužbencev, pa ima 53 hranilnih vlog! Od kolektivov, ki so morali ustanoviti hranilne blagajne, je najboljši delovni kolektiv Tovarne perila v Murski Soboti z 225 vlogami, druga je Tovarna mesnih izdelkov s 25 vlogami, tretji je OLO Murska Sobota s 25 hranilnimi vlogami. V Soboti pa ne delujejo blagajne pri Okrajnem gradbenem podjetju, pri Gozdnem gospodarstvu, pri Okrajnem magazinu in pri Mestnih obratnih storitvenih podjetjih. Temu je kriv delno OSS, največ krivde pa leži na podjetjih samih, ker niso razumela važno vlogo hranilnih blagajni. Prav tako ne poslujejo blagajne v Opekarni Puconci, na državnem posestvu v Rakičanu ter na drž. posestvu v Beltinju.

Za pravilno oceno hektarskega donosa krompirja

Glavni pogoj za dobro izvedbo odkupa krompirja je pravilno ugotovljen hektarski donos. Na terenu se je nahajajo posamezne komisije, ki ugotavljajo hektarski donos, vendar delajo zelo različno. Nekateri aktivisti so šli tako daleč, da iz svoje malomarnosti niso napravili nobenih poizkusov, ampak napisali kar neke številke, katere naj bi KLO javil kot donos v njihovem območju. Če se bo delalo na tak način, bodo še večje težave pri odkupu krompirja, kakor so bile pri odkupu belih žitaric.

Da homo v letošnji jeseni dobro sejali je potrebna tudi pomoč Fronte in masovnih organizacij

Krajevni ljudski odbori so že prejeli setvene plane, katere morajo razbiti na posamezna gospodarstva. Izkušnje iz letošnjega odkupa nam kažejo, da je treba temu planu posvetiti vso pažnjo. Lanski plan je bil delan takrat, ko je bilo polje že zasejano, zato je ugotavljal le dejansko stanje, in tako so se zgodile tudi velike napake, ki se sedaj pri odkupu grenko maščujejo.

Največ napak je zaradi tega, ker je večina KLO-jev razbila plan kar po površinah, ki so bile zasejane v prejšnjem letu, kljub temu, da se letos precej razlikujejo. Ravno zaradi tega, ker je plan odkupa sedaj določen na podlagi površin v setvenem planu, pa se nekateri — in takih ni malo — izgovarjajo, da niso imeli toliko zasajenega, in seveda sedaj ne morejo oddati.

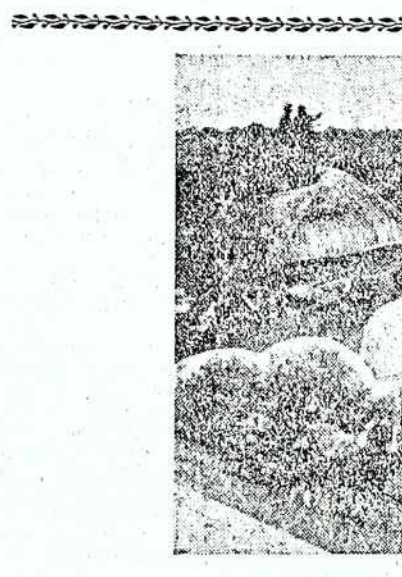
Druga napaka je bila v tem, da so nekateri kmetje, in to pred vsem veliki, zasejali le male površine z belimi žiti — vsaj po njih napovedi, ki so bile sprejete v setveni plan — ostala zemljišča pa s krmnimi rastlinami, za katere ni oddaje. Setveni plan tako dejansko ni bil dosežen, ampak samo na papirju in zaradi tega so sedaj težave pri oddaji. Na drugi strani pa je več kmetovalcev zabredlo v visoke kazni, ker so se ugotovile zatajene površine, ki so bile zasejane z žiti, in v setvenem planu napačno prijavljene.

Danes je največ pritožb zaradi previsokega hektarskega donosa. Vendar se je sedaj že točno ugotovilo, da je pri kmetovalcih, ki so imeli zasajene površine točno prijavljene, ta donos realen in odkupu lahko zadostijo. Vse pritožbe, češ

OLO Murska Sobota napoveduje tekmovanje v izvedbi plana jesenske setve vsem okrajem Mariborske oblasti

Okrajni aktiv kmetijskega poverjenistva je sporazumno s aktivisti množičnih organizacij sklenil, da bo vložil v izvedbo jesenske setve vse sile in da bo nalogo stoddostno izvršil. Zavedajoč se dejstva, da pomeni letošnja jesenska setev novo obdobje v bitki za povečanje proizvodnje belega žita, so napovedali tekmovanje vsem ostalim okrajem Mariborske oblasti v uspešni izvedbi jesenske setve. S tem tekmovanjem bodo dosegli znaten napredek v proizvodnji žita in močno dvignili hektarske donose.

Prva točka tekmovanja obsega pomoč množičnih organizacij obdelovalnim združenjem in državnim posevkom pri jesenski setvi in najtesnejšo povezanost med kmetijskim poverjenistvom in množičnimi organizacijami. Nadalje bodo tekmovali v tem, kateri okraj bo kmetom najprej izdal odločbe za setev. Prav ta točka je posebne važnosti, ker te dni ljudski odbori sprejemajo na vaških sestankih svoje setvene plane in popolnoma izvedejo vse orga-

Letošnja pomlad je zavrelo v naseljih ob bregovih Mure. Posebno na desni strani, v ljutomerskem in radgonskem okraju so naši delovni kmetje strnjeno stopili na pot napredka — v obdelovalne zadrage. V ljutomerskem okraju obsega socialistični sektor v kmetijstvu že nad 60% površine okraja. »Prlekija vstaja...!« je dejal neki zadrugičnik, ko je vstopil v zadrugo. Res je tako; Prlekija vstaja. Vstaja novo življe-

da nekemu ne ostane niti za seme, če odda navrženo količino, gredo ravno na račun nepravilno prijavljenih površin, torej na račun malomarno sestavljenega setvenega plana.

Tretja ugotovitev, kateri moramo letos posvetiti vso pažnjo, pa je

nizacijske priprave za setev. Te odločbe bodo krajevni ljudski odbori izdali zato, da bodo kmetje letos načrtno opravili setev in vsa druga kmetijska dela. Vsako kmečko gospodarstvo z več kakor 2 ha obdelovalne površine bo prejelo pisмено obvestilo, kolikšno površino morajo posejati v jesenski setvi 1949 in kolikšno spomladi 1950. Ker pa je plansko delo tudi v kmetijstvu tesno povezano s točno evidenco in poročanjem, so tretjo točko gradili prav na tem, kateri okraj bo organiziral najbolj redno poročanje o poteku setve. Nadalje bodo tekmovali v tem, v katerem okraju bodo navišje presegli plan, ustanovili največ frontnih brigad ter po potrebi in najbolj zvišali dosedanje orne površine s preoranjem novih parcel in odkrivanjem zatajenih in opuščanih njiv.

Pri kmetijskem poverjenistvu OLO Murska Sobota bo sestavljena komisija, ki bo zasledovala potek tekmovanja in objavila rezultate.

ne. Razlezlo se je od Apaške kotline preko zelenih obmurskih polj v vinorodne vrhove Slovenskih goric. Težek je bil boj za to novo življenje, končati je bilo treba z vsem starim, obračunati s tisoči predsodkov. Toda volja in vera v lepšo in srečnejšo prihodnost je zmagała in še vedno zmaga. Iz zadrugnih polj, sadovnjakov in vinogradov že vrisa vesela in borbeno pesem pionirjev socialistične vasi.

dejstvo, da je v okraju Murska Sobota še vedno zatajene površine v izmeri približno 1200 ha. Jasno je, da se ta zemlja nekje nahaja in spada v setveni plan. Če posamezni KLO-ji ne bodo tega zemljišča ugotovili, puščajo še vedno možnost špekulacije, ker kmetovalci, ki zasejejo to zatajeno površino, imajo vso možnost špekulacije z njenim donosom. Ker pa je breme odkupa določeno na KLO kot celoto, nosijo to breme ostali pošteti posestniki. Jasno je, da je to izkoriščanje, proti kateremu se mi tako silovito in na vsakem koraku borimo. Tega v novi Jugoslaviji biti ne sme in bo vsak KLO, ki bo to dopuščal, tudi za to odgovarjal, ne samo pred svojimi volivci, ampak tudi pred nadrejenimi organi.

Letos se setveni plan razbija pravočasno. Budno je treba paziti na to, da se lanske napake ne bodo ponovile. Ko bo setveni plan razbit in sprejet na množičnih sestankih, ki se bodo v ta namen sklicali, se mora vsakemu kmetovalcu izdati odločba o površinah, katere je dolžan zasejati. Potem pa je dolžan KLO strogo kontrolirati, da se te površine tudi v resnici zasejejo, ker se bo bodoči odkup opiral izključno na setveni plan.

Letošnji setveni plan je za okraj Murska Sobota ravno z ozirom na zatajene površine in z ozirom na povečanje obdelovalne površine, ki jo predvideva petletni plan, nekoliko zvišan; in sicer v setvi pšenice za 9%, v setvi rži pa za 6%. V koli-

Slika prikazuje: zadrugični vinogradi v Slovenskih goricah — Traktor orje v zadrugičnih žepovcih — Sestanek predsednikov Kmetijske obdelovalnih združenj v Ljutomeru — Zadrugični dom v Veržuju — Kojni in goveda na paši v Lukavcih — Košnja na zadrugičnem travniku pri Lukavcih — Žepovski zadrugičniki režejo krmo.

kor bi zaradi tega povišanja posamezni kmetovalec moral zasejati površino, ki bi za več kot 10 arov presegala površino, za katero mu je bilo pri zaračunavanju oddaje puščenega semena, naj vloži preko svojega KLO prošnjo na poverjenistvo za kmetijstvo pri OLO, da mu isto dodeli manjkajoče seme za to razliko v površini.

Zasejana mora biti brezpogojno vsa zemlja. Odbori OF v posameznih vaseh naj opozorijo kmetovalce na posamezne odredbe, ki predpisujejo zelo visoke kazni, kakor za posameznike, ki določenih površin ne bodo zasejali, tako za KLO, ki tega ne bo kontroliral in pravočasno javil. Stoddostna izvršitev setvenega plana je dolžnost vsakega KLO in tudi vsakega posameznika, če mu je količjak pri srcu napredek in razvoj naše domovine. Opozorjamo pa na budnost in kontrolo, da se ne bodo dogajali slučajni kot v KLO Krogu lanske leto, ko so nekateri izmed kmetovalcev napovedali setev črne detelje, v resnici pa posejali žito. To je le izmikanje oddaji in jasno je, da gre na račun drugih.

Okrajni LO in okrajni OF odbor bo pri tem delu nudil vso pomoč preko svojih aktivistov, vendar pa naj se odbori zavedajo, da bodo ti tovariši le v pomoč. Odločajo in odgovarjajo pa za to delo izključno odbori. Zato je treba, da s čutom odgovornosti pristopijo k njemu, ker natančnost jih bo rešila marsikaterih skrbi pri izvedbi odkupa v prihodnjem letu. P.

se mu godi krivica. Kjer pa komisija oz. KLO ne bo izvršil svojega dela, se mu lahko zgodi, da se mu oddaja predpiše po odnosu v okoliških KLO-jih. Takrat bo pa za vse nerednosti in težave pri odkupu odgovarjal pred svojimi ljudmi sam, in naj jih ne pošilja s pritožbami na nobene druge forume. Pri tem delu naj si KLO pokliče na pomoč zastopnike vseh množičnih organizacij, ker le na ta način bo lahko ugotovljeno točno stanje donosa, katerega bo lahko tudi v celoti zagovarjal, če bi ga poizkušal kdor koli izpreminjati. Če pa sam KLO ni prepričan v pravilnost svojih trditev, kako pa naj mu potem verjamejo višji organi oblasti.

Če bodo tudi v bodoče nastopile pritožbe o nerealnih donosih, bo nosil krivdo in odgovornost za to KLO oziroma komisija za ugotavljanje donosa.

Denar, naložen na hranilne knjižice, služi za kreditiranje gospodarstva in krepi domačo proizvodnjo. Na ta način vlagatelji s svojimi, čeprav majhnimi vlogami, v veliki meri prispevajo k izboljšanju splošnih življenjskih pogojev delovnega ljudstva.

Zadružni praznik v Tešanovcih Naš „Novi svet“ se razvija

V kmetijsko obdelovalni zadruzi »Novi svet« v Tešanovcih je bilo v nedeljo zadružno zborovanje.

Proti Goričkemu so valovili beli oblaki in se zlivali v sivo oblačno preprogo. Preko Dolinskega predela Prekmurja pa je valovila že v jutranjih urah udarna pesem iz zvočnikov pred Tešanovci. Praznično razpoloženje je valovalo preko ravnine in po gričevju Goričkega. Iz vseh smeri so hoteli zadružniki, frontovci in mladina proti Tešanovcem. Velik je danes dan. Veliko zadružno zborovanje.

Na zadružnem travniku, kjer bodo tekme koscev, se zbirajo. Med ljudmi je opaziti predsednika zadruge »Novi svet«. Tam je tudi predsednik kmetijske obdelovalne zadruge »Bodočnost« v Sebeborcih tov. Škalič in predsednik kmetijske obdelovalne zadruge v Moravcih, tov. Erneša. Med njimi je zapaziti tudi sekretarja Okrajnega komiteja Partije tov. Brzlega Belo. Prišli so tudi z Okrajne zveze kmetijskih zadrug, Okrajnega ljudskega odbora, Okrajnega odbora Osvojiteljske fronte. Prišel je tudi ljudski poslanec Miško Kranjec.

Velik pomen ima ta dan za prekmursko ljudstvo. Pregledali bodo uspehe zadnjega leta. Še pred letom v Prekmurju ni bilo obdelovalne zadruge razen v Kramarovic in Fikšincih ob avstrijski meji. V prvih mesecih tega leta pa so ustanovili zadruge tudi v Tešanovcih. Kmetije sami so to hoteli. Prišli so vpraševati sedanjega predsednika zadruge tov. Samta: »Kako bo v zadruzi? Ali bo res tako, kot se čita in govori o zadrukah?« Poslušali so Samta in hoteli še enkrat slišati. In šli so na Okrajno zvezo kmetijskih zadrug v Mursko Soboto. Potem pa so kar pristopili.

»Iznenada je bilo,« se spominja Samt. »Prišli so Zelko, Kuhar in Kardos. Mislijo pa jih je na zadruge in zadružno življenje že več. Saj jih je pristopilo takoj trindvajset družin.«

Samt je opozoval kosce. Tekmovali bodo zadružniki iz Sebeborcev, Moravcev in Tešanovcev. Med njimi je tudi Zelko.

»Vi ste začeli,« se je oglasil krepko Erneša, predsednik obdelovalne zadruge v Moravcih, »mi pa smo vam sledili in potem se jih je ustanovilo še šest...«

Krepko so zamahnili kosci na dani znak. Otava je padala. Ljudi pa je prihajalo vedno več. Vaška godba je zaigrala. Pravo zadružno delovno razpoloženje je bilo čutili. V pogledih zadružnikov je bilo brati zadovoljstvo in samozavest. Oni so tisti, ki ustvarjajo novi svet na naši vasi, tisti, ki trgajo spone preteklosti in utirajo pot v boljše življenje vsem — tudi tistim, ki stojijo ob strani in nezaupljivo opazujejo, ali bo res boljše za njih v zadruzi...

Sonce je vroče pripekalo Poldan je že minil. Zadružniki so se že vsi zbrali pred odrom, kjer bo veliko zborovanje. V hiši je kmetijska razstava obdelovalne zadruge. Lepi uspehi v gospodarstvu v tem prvem letu zadružnega življenja so že vidni. Razstavljena so vsa žita, ki so jih pridelali v tem letu. Niso to samo domača. Različne vrste so. Med njimi je najlepša klasasta landorfska. Visoka in lepa je tudi knopljica. Poleg tega pa so gojili še različne industrijske rastline v tem letu. Pa samo

kot vmesni pridelek. Tudi sladkorno peso gojijo in še različne vrste pese in vse so izredno lepe.

»Z novimi agrotehničnimi ukrepi dosegamo lepe uspehe,« pojasnjuje brigadir Sukič. »Pa kljub temu, da je en sam dela zmožen človek na preko tri hektare obdelovalne zemlje.«

Tri vagone žitaric so oddali letos. To pove še mnogo več. To v letu, ko še niso bili seznanjeni z načinom dela saj so vse do zdaj iskali prave oblike dela. Poskušali so z brigadnim sistemom dela, pa se je pokazalo, da je brigadno desetinski boljši. Kmalu so uvedli tudi norme. Že drugi mesec po ustanovitvi so delali, v glavnem vsa dela po normah in tako so z boljšo organizacijo dela dosegli lep uspeh — izvršili so pravočasno vsa dela in tudi poželi 60 ha žita, ki je bilo v tem letu zelo poževano.

»Zavest, ki je sicer v prvih mesecih ni bilo toliko opaziti pri vseh, ker so jih pač begale govorice kmelov zunaj zadruge, je storila svoje. Najlepše se to vidi v tem: zadružnik Rumič Franc je star že preko pet in sedemdeset let, pa še dela, kljub temu, da nihče ni niti pomislil na to, da bi ga vsaj k delu povabil. Sam hoče. Takšen je tudi Nemes Franc, ki v isti starosti še vedno orje. Poleg tega, kar smo naredili v zadruzi, pa smo z zadružnimi mlaticami omlatili še vsem privatnikom. Dve mlaticini sta zopostovalji šest ljudi, kar pomeni za nas mnogo »zgube časa«, če bi to tako vzeli kot privatniki. Posebno, če pomislimo, da je izven zadruge pet in sedemdeset odstotkov vaščanov,« je slišati Samta.

Vsakemu, ki je slišal Samta, je moralo biti jasno, da v zadruzi niso leni, kot se je to včasih šepetalo. V zadruzi so ljudje, ki s svojim delom dokazujejo, da je njihova pot v novi svet edina pot za kmeta. To so nekateri že spoznali in zato je že vstopilo v zadruge šest novih družin. To pot bodo spoznali še ostali in vsi bodo delali tako kot dela Sečko Karel, ki je v juniju naredil 61 trudodnevov in v juliju 52, kot je razvidno iz grafikona, ki je tudi razstavljen.

Predsednik zadruge je pozdravil goste in domače zadružnike. Utihi so vsi. Na licih je bilo brati pričakovanje. Ob odru se je zbiral pevski zbor SKUD »Steana Kovača« iz Murske Sobotne. Na drugi strani odra so se zbrali zadružniki ljutomerskega okraja, ki so prišli pred kratkim. Med njimi je bilo opaziti domače zadružnike. Dvorišče je bilo polno in še več jih je prihajalo. Preko tisoč se jih je že zbralo iz vseh krajev. Prisluhnili so udarni pesmi, ki jo je zapel pevski zbor. Valovila je pesem preko množice, valovila je v ludeh. Nekaj velikega, kar ni lahko povedati niti z množico besed. To se je zrcalilo v pogledih, ko so peli »Pesem mladinskih brigad,« ko so peli »Puntarsko« in »Pesem o Titu.«

Obrazi so žareli. Videti je bilo, da čutijo veličino dneva. Velik je ta dan in radosten je vsak, da živi takšno življenje, življenje ustvarjanja novega in rušenja starega. Življenje, ki ga pravilno usmerja Partija, ki ga usmerja naš maršal Tito.

Zaploskali so, ko je spregovoril ljudski poslanec, tov. Miško Kranjec. V besedah njihovega ljudskega poslanca je

bilo čutiti trdno vero v ustvaritev novega sveta tudi v Prekmurju, saj je njegova vera v zmago dobrega tudi njihova velika vera. Vse laži bodo pogazili, vse klevete bodo zavrgli, vse nizkosti sovražnikov zadružništva prikazali takšne kot so, vsem bodo razjasnili pogled v bodočnost in jih napotili na pot, ki vodi v novi svet.

Zadružniki so začutili svojo veliko moč prav v tem dnevu. V vsakodnevnih težavah niso imeli prilike tega videti. Premagovali so težave in uspehi se jim niso zdeli toliko pomembni kot danes. Pomoč ljudske oblasti niso nikdar tako globoko čutili kot danes, ko so pregledali svoje delo. Ni še jim zdelo veliko, da so adaptirali svinjake, da jim je omogočeno v kratkem času adaptirati še nekaj preostalih hlevov. Ni se jim zdelo velika pomoč v nekaj strojih, dokler jih niso videli skupaj. Zda so ugotovili, da jim je dovolj devet kosilnic in osem sejalnic in dve mlaticini, stroj za luščenje koruze in selektor.

»Še samo traktor in elektromotor rabimo, pa smo zadovoljni za pet let naprej,« je slišati zadružnika.

»Še samo to moramo rešiti, kam bomo dali pet in sedemdeset goved in dva in štirideset konjev, pa bo še več delovne sile sproščeno in več uspehov,« se sliši.

»Drugo leto, ho leto naših zmag. Takrat bomo gradili in ustvarjali, zda pa se utripiemo!«

Pogovor se je razvnel, po končanem sporedu, v katerem so sodelovali tudi pionirji, zadružniki in mladina. V vsej veličini so zrl pred seboj veliko bodočnost. V pogovor se je vpletala množna pesem. Odmevalo je preko ravnine. Radost je zaplala v vseh. V vsem tem je bilo čutiti ponos, da so prvi v teh krajih, ki stonajo v novo življenje — v novi svet. Prvi so na tej poti in največji del poti bodo utrli poznejšim rodovom!

VKT

Delu na gradiliščih zadružnih domov je dati več poudarka

V zadnjih tednih po končani žetvi in mlačvi so se gradilišča zadružnih domov po krajšem premolu zopet razživela. Prav tako so s še večjo vnemo pristopili k dokončni adaptaciji vseh gospodarskih poslopij kmetijsko obdelovalnih zadrug. Tako je zadružni dom v Graimelu le pol nadstropja dograjenega, že pred dogotovitvijo. Pereče je tukaj dišiti, ki je pred dvema tednoma vprašanje nekvalificirane delovne sile. Ker reševanju tega vprašanja krajevni ljudski odbor ne posveča dovolj pažnje, se dogaja, da kvalificirani delavci, kot zidarji, postopajo brez dela. Sličen primer je tudi v Tišini, kjer pa je delno tudi pomanjkanje materiala, vsled česar so dom dozidali le do prve vezi, do prvega nadstropja.

Videli smo zadosti. Polet mladih Prekmurcev, njihovo voljo, da zgradi cesto, videli smo kar smo hoteli, naša mladina je na Avtostradi takšna, kakršno smo si želeli videti: vesela, zdrava in kar je najvažnejše — srečna.

»Zdravo brigadirji!« smo jih pozdravili.

Za trenutek so obstali, nas začudeno ogledovali; češ, kaj pa hočete vi, ne motite nas pri delu, in se ponovno lotili dela.

Pristopil je komandant brigade tov. Ferenc.

»Zdravo, tovariši! Videl sem vas, kako nas opazujete, pa vas nisem hotel motiti. Kakšno mnenje pa imate o naši brigadi?«

Ni nam pustil odgovoriti.

»Dobre brigadirje imam, požrtvovalni so, disciplinirani, kaj bi vam pripovedoval, saj se boste lahko sami prepričali.«

Peljal nas je po nasipu do zadnjih »šoferjev« in nam med potjo pripovedoval:

»Delamo v treh skupinah. Prva, večidel dekleta, naklada vagonete, ki jih potem druga skupina — močnejši fantje peljejo do tretje skupine, to je tam zgoraj, ti jo pa razvozijo po trasi in splanjajo. Ko je ves teren splanjan, traktorji zvaljajo mehko plast prsti, spet brigada navozi novo, traktorji jo zvaljajo in to se nadaljuje tako dolgo, dokler nasip ne doseže svoje višine. Poglejte tu, kjer dela naša brigada, bo nasip visok skoraj 2 metra, ker so spodaj močvirnata tla, drugje je nižji.«

»Boža! Kaj za vraga stojiš in zijaš okrog! Nakopljaj vendar, slišiš vagončke? Jaz ne vem, kako mora biti človek tako len,« ozmerja tov. Janči iz Križevca letošnjega koman-

Nastala škoda v mestni ekonomiji je plod malomarnega odnosa do dela in zahteva kazen za povzročitelja

V zadnjih dneh mlačve je ugotovila kontrolna komisija v Črnski meji malomarnost vodstva Mestne ekonomije, katera ni poskrbela za to, da se pravočasno odpelje žito z njive, na kateri je dozorelo klasje od dolgega ležanja na prostem, na soncu in dežju, pričelo kliti. Na njivi je bilo 63 kop rži, katere niso spravili z njive ne uslužbenci, ki jih je na ekonomiji 22 in poseduje ekonomija 6 konjev, niti se ni ničesar pokrenilo, da bi priskočilo v pomoč množične organizacije, katere so pomagale že pri žetvi in se je žetev na ta način uspešno izvedla.

Vsekakor je to zanemarjanje malomarnost upravnika Mestne ekonomije in tudi vodstva Mestnega ljudskega odbora, ki je za to vedel, vendar ni ničesar pokrenil, da bi našli shrambo za žito. Vsled te malomarnosti je bilo neuporabnega žita za 4¹/₂.

Upravnik Mestne ekonomije, tov. Vlač, se izgovarja, češ da je opozoril na to Mestni ljudski odbor, ki pa ni ničesar pokrenil, da bi dobil delovno silo ali na drugi način rešil to vprašanje. Vsekakor je kriv tudi Mestni ljudski odbor, ki ni posvečal dovolj pažnje upravi in ji v njenem delu ni dajal dovolj pomoči, vendar se upravniku ekonomije sme pripisati tudi toliko samoiniciative, da se lahko priča-

kuje, da bo rešil tako pereče vprašanje tudi samostojno.

Na vsak način ne smemo dovoljevati malomarnosti in neodgovornega dela na ekonomijah, ki predstavljajo socialistično gospodarstvo in je od tega pričakovati uspešnejše delovanje in napredek v vsem, saj mu kot takemu nudi oblast pomoč s potrebnimi strokovnimi kadri, ki uvajajo agrotehnične načine obdelovanja in gojenja kultur.

Vsak tak primer se lahko enači z gospodarsko sabotažo in zato je tudi prav, da so krivci za takšna dejanja primerno kaznovani.

—op—

Nekaj o nerednosti preskrbe v M. Soboti

Današnja ljudska oblast si prizadeva, da naj bo preskrba delovnega ljudstva v čim večji meri boljša.

Vendar se najdejo ljudje, ki jim je »deveta brigada« vse to, kar se odraža v površnosti in malomarnem odnosu do dela, ki ga opravljajo. Zadnjič sem kupil hlebec kruha v mestni pekarni. Kruh lep, bel, tako, da se ti sam nasmeji, ko ga otipavaš v aktovki. Po napornem delu grizeš kruh in uživaš svežino mehke sredice. Naenkrat nehoti začutiš nekaj trdega in podolgovatega v ustih. Trdiko, da se ti ni zataknilo v goštanec. Potegneš podolgovati predmet iz ust in izbuljiš oči. Na dlani imaš žebel (po domače cvek) v vsej svoji velikosti. Rja, ki se ga drži, dokazuje, da ga je zob časa izpulil iz zadnjega dela čevlja.

Drugi primer se mi je dogodil v mestni menzi. Z juho grizem kruh, morda od istega peka, ki sem imel konflikt z žebljem. Prelomim kruh, pogledam slučajno v sredico in kaj vidim — noga moli iz kruha! Primem za krcelj: iz kruha se izmota lep eksemplar domačega ščurka v vsej svoji veličini! Nekaj se ti preobrne v želodcu. Zalostno pogledaš ostanke juhe, se dvigneš in greš sit, ščurka namreč, ki ti je prekrizal pot!

Mislím, da tile slučaji, ki jih je morda še kdo doživel, padejo v oči vsakega poštenega človeka, ki vloga svoje moči za čim hitrejšo izgradnjo socializma!

Zadnji čas je, da se prekine s takim odnosom do skupnosti, do preskrbe delovnih ljudi.

L. MIJA:

Po Avtocesti

Izstopili smo v Dragaliču, poiskali štab 8. sekcije in povprašali po prekmurski brigadi, ki je bila edina slovenska brigada na tej sekciji.

Namestnik komandanta nam je veselo pripovedoval o uspehih prekmurske brigade:

»Najboljša brigada je v taborišču št. 2. Najlepše ima urejeno okrog barak. Najboljša je v higieni. Pa tudi pri fizičnem delu je pokazala že lepe uspehe, kljub temu, da je brigada fizično slaba. Nismo toliko pričakovali od nje. Kar sami pogledajte tja, saj ni daleč! Dobra 2 km po trasi bodoče Avtoceste, pa ste tam.«

»No pa gremo!«

Odšli smo po 9 m široki trasi, ki se ravno razteza po rodovitni slavonski ravnini.

Prišli smo do makedonske brigade, ki je pravkar zapuščala nasip in se po sedemurnem delu vesela vračala domov. Povprašali smo komandanta, kaj delajo in za koliko presegajo normo.

»Delo ni ravno lahko, toda naši brigadirji delajo z veseljem, dnevno presegajo normo za 10, 20 in za 56% smo jo že presegli.« Mimo nas je prišel brigadir, majhne postave, plečat, obraz pa mu je sijal od zmagošnjavja.

»Tovariši komandant, spet smo dvignili 8 vagonetov.«

»To je naš najboljši brigadir, trikratni udarnik,« nam ga predstavi komandant.

Poslovili smo se od Makedoncev in nadaljevali pot po nasipu. Čudno se nam je zdelo, da še nismo videli barak taborišča št. 2, kjer je nastanjen prekmurska brigada. Povprašali

smo kmeta, ki je peljal voz sena že po nasipu, kako daleč je do prvih barak.

»Još 2 km,« nam je odgovoril.

Smejali smo se, z nami se je smejal tudi kmet in nam pripovedoval, da v štabu povedo vsem, ki obiskujejo brigade, par kilometrov manj.

»Kar pot pod noge,« nas je hrabril kmet. »Saj boste kmalu tam.«

Na račun zlaganih kilometrov smo se še malo nasmejali in nadaljevali pot. Ko smo prišli iz mladega hrastovega gozda, smo v daljavi zagledali skupine belih barak in pred njimi, na visokih jamborih, troje zastav.

Bližali smo se taborišču dveh hrvatskih in prekmurske brigade. Okrog taborišča vlada tišina.

»Stoj! Kam?«

Ustavil nas je stražar, ki noč in dan straži taborišče. Stražar nas je sumljivo opazoval. Povedali smo mu, da iščemo prekmursko brigado.

»Aha! Prekmursko, Slovence iščete. Niso doma, pravkar so odšli na delo. V taborišče pa ne smete, je prepovedano.«

»Pa hajde za njimi.«

Odšli smo po stezi, preskočili jarek in že smo zaslišali veselo glasovanje in smeh brigade. Pospešili smo korak in zagledali prve brigadirje, ki so hitro polnili vagonete.

Obstali smo in jih od daleč opazovali. Lopate so švigale sem ter tja, smeh in šale pa kljub temu niso prenehale. Na zgornjem koncu pa so s samokolnicami navažali zemljo na nasip — vsak je imel točno določeno delo.

danta zabušantgv prekmurske brigade — brigadirko Božo.

»No, no Janci, ne tako grdo. Saj vem, da rad delaš, toda vidiš, da je Boža dosti slabša od tebe.«

»Kaj slabša, dela naj, pa bol! Grdo je z očmi ošinil brigadirko, ki je od sramu zardevala.

»Tov. komandant, saj delam, že tri žulje imam...«

»No prvi, kaj boste šli naprej ali ne?«

»Poglej jih, pogledaj lenobe, stojijo in se ti ne ganejo, zaradi njih pa stoji ves transport.«

»Hajde, gremo!«

»Ja, za vraga!«

Vozači so se razburili nad prvimi, ki so iztirili in se potili, ko so vzdigovali težak vagon.

»Gotovi smo!«

»Dajmo!...«

In že so zdrveli, da čimprej pripeljejo novi transport.

Komandant pa nam je pripovedoval: »Ko smo začeli delati na tem terenu, je bil kolosek za nič. Vagoneti so iztirjali. Ni šlo, naj smo se še tako mučili. Pa smo zbrali prostovoljce in popravili kolosek, setaj pa gre. Normo vsak dan presegamo.«

»Ti trije pa so iz Križevca. Na sestanku so se javili, da gredo na Avtostrado, drugi dan pa so bili že pripravljeni za odhod. Delajo, da je res veselje,« nam komandant pripoveduje in kaže na trojko, ki neprestano vozi štiri samokolnice.

Glasen: »Hura! Hura! Hura!«

Obstali smo.

»Kaj pa imajo spet?« Komandant je pohitel naprej, da vidi, kaj je pri vagonih. Tudi mi smo pospešili korak

Smeh, vzkliki, oglasila se je pesem. Vprašali smo prvega brigadirja, kaj pomeni to veselje.

»Pohvaljeni smo.« Obraz mu je sijal od sreče. »Komaj petkrat smo bili na delu, pa smo že pohvaljeni. Niso zaman žulji na rokah, nismo se zaman znojili.«

»Hočemo postati udarna brigada!«

»Hočemo!«

»Hura na kubike!«

Vrgli so se na delo s podvojenimi močmi. Gledali smo te mlade, zagorele ljudi, njihov elan, ki je prehajal tudi na nas.

Priskočili smo jim na pomoč. Kraj nas sta delali brigadirki Ana in Vera.

»Kaj Vera — pohvaljeni. Nisem si mislila, da bi v tako kratkem času dobili priznanje.«

»Kaj misliš, bomo razglašeni za udarno ali ne?«

»Jaz mislim, da bomo! Malo še poprimemo za delo, bolj disciplinirani bomo, pa bo šlo.«

»Samo, da ne bi imeli v brigadi par teh nergačev. Domov ti pišejo, kako slabo se nam godi in s tem plašijo doma naše starše, pa tudi v brigadi niso nič boljši. Vedno imajo nekaj za pripomniti, nič jim ne uga-ja...«

Oster žvižg za odhod.

Razmetali smo še ostalo zemljo in se pričeli poslavljati.

»Tovariši, ko pridete domov, povejte našim ljudem, da nam gre dobro in da smo srečni, povejte jim, da bomo dali svoj delež k izgradnji Avtoceste, povejte jim, da ne bomo delali sramote Prekmurju.«

»Pozdravite mladino vsega okraja in jim povejte naj pridejo za nami!«

Mladina ljutomerskega okraja živo dela v združnem življenju

V nedeljo, dne 4. septembra se je vršila v Ljutomeru okrajna mladinska konferenca, ki ji je prisostvovalo nad 120 delegatov. Referat o delu mladinske organizacije ljutomerskega okraja je podal sekretar okrajnega komiteja mladine tov. Muhič.

Mladina ljutomerskega okraja je po IV. kongresu LMS beležila lepe uspehe. Kmečka mladina, združena v zadrugah, je zaživela v gospodarski in kulturni delavnosti. Okraj ima 68 mladinskih aktivov, od tega 14 novoustanovljenih. V organizaciji je vključenih 2863 mladincev in mladink.

Mladinska organizacija je po kongresu opravila 30.625 prostovoljnih delovnih ur pri kapitalni izgradnji. Kmečka mladina je ustanovila mladinske aktivne v zadrugah Križevci, Cven, Stročja vas in Poreci. Mladi zadrugniki sodelujejo tudi v upravnih odborih zadrug in ustanavljajo mladinske brigade.

Najboljši združni aktiv je v zadrugi Železne dveri. Gradnja Avtoceste se je udeležilo iz te zadruge 9 mladincev. V frontnih brigadah je sodelovalo 60 mladincev, 6 mladincev pa se je vpisalo v industrijsko šolo in odšlo v tovarne. Aktiv je na raznih gradiliščih prispeval 436 prostovoljnih ur. Kulturno-umetniška skupina pa je dala 6 kulturnih prireditev. Ker je kulturno-prosvetno delo med mladino priljubljeno, so pristopili k ustanovitvi SKUD-a. Ustanovljene imajo dramske skupine, recitacijski zbor in tamburaški orkester. Ideološki študij pa je zane-marjen in nekvaleten. Dober je tudi mladinski aktiv v zadrugi Kerenčič. Organizacijsko so se razširili za 15 članov. Zadruga Kerenčič je danes šele v razvoju, in mladina mora čisto nadpovprečno delati. Kljub skrbnemu delu najdejo časa za študij, ki se vrši 14 dnevno. Priredili so prav tako predavanja o ljudski tehniki. Mladina je svoje predstavnike poslala tudi v frontne brigade in na delovne akcije. V frontnih brigadah

je sodelovalo 24 mladincev. Zveznih akcij pa se je udeležilo 5 mladincev. Razgiban je tudi kmečki aktiv Vinjski vrh. Zlasti v frontnih brigadah je aktiv pokazal svojo delavnost in poštvrtovalnost.

Delavski aktiv Tovarne usnja v Ljutomeru prekoračuje dnevne norme za 5%. Delno je mladina pričela ustanavljati proizvodne brigade, v katere pa bi morali vnesti več tekmovalnega duha. Poedinci se v teh brigadah odlikujejo, dočim celota pogosto ne dosega predvidenih norm. Kvaliteta zastaja zaradi neuravnovešenja delovnih moči. Uprava podjetja naj v bodoče ocenjuje dela posameznikov in najboljše razglasi za udarnike. S tem se bo delovna zavest v delavnicah znatno dvignila.

Mladina ljutomerskega okraja je plan udeležbe na delovnih akcijah izvršila. Preko plana je poslala v tem mesecu na Avtocesto še 59 mladincev. V zabavo mladine so bili v letošnji sezoni prirejeni številni izleti na morje in v planinska letovišča. Izletov se je udeležilo 1140 mladincev in mladink in to v Opatijo, Reko, Bled in Bohinj. V okraju je mladina prirejala kmečke mitinge s tekmovaljem koscev in žanjic.

O Ljudski tehniki je govoril tov. Veselič. Klubi Ljudske tehnike že obstojajo v vseh večjih centrih okraja. Ljutomer ima avtomoto, radio-amaterski in jadralski krožek. Posebno zanimanje vlada za jadralski tečaj. V Tovarni usnja Ljutomer so ustanovili strojni krožek. Avtomoto klubi že obstojajo v Križevcih in Veržetu.

Delegati so sprejeli tekmovalno v čast 30. obletnice SKOJ-a; za obletnico SKOJ-a bo mladina ljutomerskega okraja ustanovila novo obdelovalno zadrugo v Godemareh, ki bo nosila naslov 30. obletnice SKOJ-a. Aktivni bodo tekmovali še v kulturno-prosvetnem delu, fizikuri in ideološki preobrazbi.

V oktobru bo veliki kmečki festival v Murski Soboti

Za kmečki festival, ki se bo vršil v začetku oktobra t. l. v Murski Soboti, so priprave v polnem teku, vendar še marsikatero kulturno-umetniško društvo, kakor tudi posamezni aktivni na vaseh niso poslali prijav, s kakšnimi programi bodo nastopili v tekmovalju na festivalu. Posebno pazljivo je treba obrniti na razstavo, ki bo zajela predvsem kmetijsko proizvodnjo, obenem pa tudi vso lokalno obrt. Za to razstavo je treba že sedaj izdelati take predmete, ki se bodo lahko s ponosom prikazali kot delo naših kmečkih rok. Posebno pohvalo zasluži tukaj tov. Kovačeva iz Gornjih Slavec, ki je organizirala v svoji vasi pletilno domačo obrt volnenih predmetov in ki se že pridno pripravlja na to razstavo. Tudi tekma z dožnjeki je napovedana, vendar po dosedanjih poročilih je le malo odziva, četudi je dožnjek prekmurski narodni običaj. Tudi naši lončarji, ki izdelujejo krasne predmete in so jih večkrat z uspehom izlagali po naših centralnih mestih, kažejo malo razumevanja za to domačo razstavo. Ponovno pozivamo vse one, ki mislijo razstavljati, ali kakor si bode tekmovali, oziroma sodelovati pri tem festivalu, naj pošljejo čim prej prijave z navedbo programa, oziroma predmetov, ki bi jih želeli razstaviti, na okrajni komitet v Murski Soboti, agitprop. oddelek.

K tekmovalju za kmečki festival se prijavljajo posamezna kulturno-izobraževalna društva z lepimi programi, vendar prijave še niso zadovoljive, ker kljub večkratnim pozivom nekatera društva še niso javila svojega programa. Do sedaj se je najbolj izkazalo društvo v Gor. Lendavi, ki bo poleg gledališke družine tekmovalo še s pevskim zborom, plesno skupino in raznimi solisti. Ravno tako je prijavilo društvo v Beltincih, da bo v vseh panogah sodelovalo s 55 člani.

Pomanjkljive pa so prijave raznih aktivov iz posameznih vasi, kjer še obstojajo društva, kakor tudi prijave posameznikov.

Smisel tekmovalja je ravno v odkrivanju mladih talentov, katere bi se potem izpopolnjevalo, da lahko dosežejo umetniško višino. Vsi, ki čutijo količjak veselja, naj se prijavijo za tekmovalje v kateri si bode panogi, ker s skrbno pripravo lahko dobijo lepe nagrade.

Festival bi se predvidoma začel 9. oktobra in bi trajal do 16. oktobra. Približen razpored prireditev bi bil sledeči:

Na predvečer, dne 8. oktobra, bi vse gledališke družine, ki se pripravijo za tekmovalje, imele prireditev v svoji domači vasi pod parolo: »Mi igramo in vzgajamo«. Na te prireditve bi bile poslale ocenjevalne komisije, ki bi nastope ocenile v domači vasi.

V nedeljo, 9. oktobra, bi bila otvoritev razstave in ocenjevanje dožnjakov, katere je treba poslati na razstavo. Po otvoritvi razstave bi bile prireditve ob zaključku gasilskega tedna in fizikurne prireditve. Zvečer bi bil nastop domače gledališke družine.

V ponedeljek, 10. oktobra popoldne, bi bilo tekmovalje, t. j. ocenjevanje vseh pevskih zborov, ne glede na sestav in organizacijo (tudi pionirskih). Zvečer bi bil koncert z onimi točkami, ki bi bile najboljše ocenjene.

V torek, 11. oktobra, je ocenjevanje folklornih in plesnih skupin ter godb. Folklorne skupine so lahko tudi pionirske. Godbe pa vse, ne oziroma se na instrumente, in sicer od treh muzikantov naprej vse do orkestra. Zvečer bi sledil zopet koncert najboljših godb in nastopi najboljših folklornih in plesnih skupin.

V sredo, 12. oktobra zvečer bi gostovala v Murski Soboti gledališka skupina s podeželja, ki bo pri ocenitvi dosegla največ točk.

V četrtek, 13. oktobra popoldne bi bilo ocenjevanje harmonikarjev, solo-pevcev, recitatorjev in godbenikov-solistov, brez ozira na instrument. Zvečer nastop.

V petek, 14. oktobra popoldne je ocenjevanje pevskih skupin »fantje — dekleta na vasi«, pevskih duetov in kvartetov. Zvečer zopet javni koncert najboljše ocenjenih.

V soboto, 15. oktobra, bi gostovala v Murski Soboti gledališka družina enega naših centralnih gledališč.

V nedeljo, 16. oktobra, je zaključni dan festivalnega tekmovalja. Popoldne bi se vršila velika povorka z raznimi prikazi. Po povorki veliko zborovanje v parku ali pri fizikurnem domu, kjer bi po govornih naših vodilnih mož in raznih zastopstev, ki bodo povabljeni na festival, bili razglašeni rezultati tekmovalja in prikazani (razen gledaliških družin) nastopi skupin vseh panog, ki

so v tekmovalju zasedle prva mesta.

Popoldne bi se vršilo ljudsko ranje na prostem, zvečer pa po možnosti ponovitev gostovanja gledališča, ali pa nastop druge najboljše ocenjene gledališke družine v tekmovalju.

Program festivala je zelo obširen in nudi široke možnosti tekmovalja tudi posameznikom in manjšim skupinam.

Prijave za tekmovalje sprejema pripravljalni odbor za »Kmečki festival« na okrajnem komiteju KPS v Murski Soboti.

Iz življenja in dela sindikatov

Okrajni svet Murska Sobotica napoveduje tekmovalje

Delovni kolektivi murskosoboškega okraja v svojem poštvrtovalnem delu dosegajo zadovoljive uspehe. Da bi to delo in vzpodbuda žela zadovoljstvo, obenem pa tudi bilo za vzpodbudo še drugim kolektivom — napoveduje v zvezi z volitvami za oblastni odbor sindikatov OS tekmovalje OS Ljutomer, Gor. Radgona in Dol. Lendava v sledečih točkah:

1. Kateri OS bo najbolj učvrstil sindikalno podružnico.

2. Kateri OS bo nudil največ pomoči tudi podružnici pri izvajanju planskih nalog in učvrstitvi delovne discipline.

3. Kateri OS bo nudil Kmetijsko obdelovalnim zadrugam največ pomoči na strokovnem in političnem polju ter delovnih akcijah.

4. Kateri OS bo zajel v odstotkih največ članov za udarniško delo v kapitalni izgradnji in nudil največ pomoči pri mobilizaciji nove delovne sile.

5. Kateri OS bo s kontrolo Ljudskih inšpekcij iz podružnice odpravil največ pomanjkljivosti.

V Podgradju so tekmovali

Nedeljsko popoldne. Na državnem posestvu v Podgradju je danes živahno. Tekmovalje koscev in grabljic, ki ga je organiziral Okrajni komite LMS v Ljutomeru, je privabilo množico ljudi. Kosci in grabljice, ki si ogledujejo travnik, kjer bodo pokazali svojo moč in hitrost, so v živahnem pogovoru.

»Danes se bova spet pošteno pomerila,« ogovori France Lojze, ki poskuša ostrino kose. »Ne bom ti popustil.«

»To bova še videla,« se smeje Lojze. »Nikar preveč ne upaj, saj veš, da je »Kočevanje« težko premagati.«

»Zadnjič si me res posekal, toda upam, da me danes ne boš.« Podvihal si je rokave, kakor bi hotel reči: Glej, kakšne mišice imam. Kdo si upa z menoj tekmovali?

Sonce vroče pripeka. Kose se svetlikajo na ramenih fantov, ki nestrpno pričakujejo, da se bodo zagrizli v dozorelo travo, ki drhti v rahlem vetru.

Vsak kosec bo potegnil iz vrečice listek, na katerem bo napisana številka njegove »parcele«, ki jo bo kosil. Najboljši kosci in grabljice bodo primerno nagrajeni z denarnimi, knjižnimi in drugimi nagradami. Obenem pa bo to današnje tekmovalje tudi najboljši odgovor vsem klevetnikom naše domovine, ki govorijo, da nismo zmožni zgraditi socializma v naši zemlji.

Kosci vlečejo listke in odhajajo vsak na svoj prostor. Nekateri kar ne morejo mirovati. France je kar zarezal prvo plast.

»Ne gremo se tako, Franc,« mu kriči sosed. »Malo si ohladi kri. Vsi bomo naenkrat začeli.«

»Samo poskušam, če je zadosti ostra,« se opravičuje in obriše koso.

Tovariš upravnik na drugem koncu travnika gleda na uro. V rokah ima zastavico. Vse oči so uprte vanj. Ko bo zamahnil, bodo pričeli.

»Začnil!«

Fantje se zaženejo v travnik. Kose pojo pesem dela, plastovi naglo rastejo Kateri bo najboljši?

Franc prednjači. Od časa do časa se ozre po tovariših, če mu ni ka-

teri prenevaren. Lojze je takoj nekoliko plasti za njim.

»Lojze, hiti! Fekonja te misli prekositi,« vzpodbujajo gledalci Lojze-ta. »Glej, kako hiti!«

»Naj le hiti,« jim odvrne. »Se bo že utrudil.«

Lojze reže enakomerno. Nič ne hiti. Njegov stil je najlepši. Fekonja počasi popušča. Nagla košnja ga je že utrudila. Lojze ga počasi doide in prehiti.

Zadnje plasti padajo. Lojze je prvi. Z obraza mu hje znoj, srajca mu je vsa premočena. Toda nič ne mara zato. Še nekaj zamahov in končal bo. Se močneje zamahne s koso. Končal je. Gledalci mu stiskajo roko.

Ozre se po tovariših. Fekonja je precej zaostal. Drugi bo končal Matija, potem Peter.

Kosci odlagajo drug za drugim kose in si brišejo znojne obraze. Sedaj bodo pričele grabljice, ki že stojijo pripravljene. Njihovo delo bo lažje, ne zahteva toliko naporov.

Začele so. Gledalci jim pazljivo sledijo. Marica hiti, kakor bi se igrala. Plastovi pred njo naglo izginjajo. Dosegla bo prvo mesto. Za drugo mesto se borita Slavica in Marta. Skoraj istočasno sta končali, toda Slavica delo je boljše. Komisija ji prisodi prednost.

Tekmovalci sprejemajo nagrade. Tovariš Jože jih kliče po imenu: Juranovič Lojze, Vrbanič Matija, Tomažič, Miholič, Potočnik...

Zarečih obrazov prihajajo na oder. Pokazali so, da se tudi oni borijo za plan, za lepšo in srečnejšo bodočnost.

»Kako je bilo vse nekaj drugače,« se oglasi star možakar. »Nihče bi ne hotel priti prostovoljno kositi, danes pa kar tekmujejo. Novo življenje se prebujalo.«

Godba zaigra, prvi pari se zavrtijo. Dan je treba veselo zaključiti.

-Po-

Uči in navajaj vsakogar k varčevanju! Tudi to je tvoja dolžnost.

Mladinski teden - mobilizator mladine

Mladina mladinskih aktivov Murske Sobotice je v tem letu pokazala že precejšnje uspehe. S pomočjo prijetni kmetijsko obdelovalnim zadrugam in na mestni ekonomiji, z udeležbo na sečnji lesa in na gradnji Avtoceste, je dokazala, da se ne izogiba delu. Poleg tega pa je hotela svoje uspehe vidno prikazati, da njeno delo ni samo enostransko, in da lahko pokaže znatne uspehe tudi na kulturno-prosvetnem in fizikul-

turnem polju. Te uspehe pa je mladina sklenila prikazati na mladinskem tednu, ki bi se moral vršiti že koncem meseca, avgusta.

Pričele so se priprave za mladinski teden. Nekateri aktivni so se z vso vmeno vrgli na delo, bili pa so tudi takšni, ki so priprave iz tedna v teden odlašali. Ko je prišel čas, da vestno primejo za delo, pa so se morali odzvati drugi dolžnosti, tako predvsem nameštenski aktiv OLO-ja, od katerega je bilo dnevno precejšnje število mladincev odhajalo na teren. Na ta način so bile priprave za Mladinski teden onemogočene. Vaj se je udeležilo le malo mladincev, tako da se za obširni program, ki so ga imeli sestavljenega, sploh niso mogli pripraviti.

So pa tudi nekateri aktivni, ki priprav za Mladinski teden sploh niso vzeli resno in to posebno v kulturno-prosvetnem delu. Edino mladinski aktiv mestnih podjetij je pripravil igro in nekaj recitacij, dočim so drugi aktivni prijavili svoje sodelovanje le pri fizikuri. Res je, da mladina sedaj izvršuje mnoge naloge, katerih izvršitev je nujna, vendar bi se moral vsak aktiv zavedati, da je njegova dolžnost vsestransko delati.

Ker priprave za Mladinski teden niso bile dosežene v takšni meri kot bi morale biti, ker je bilo vse zajeto preozko in se ni delalo na tem, da bi bil Mladinski teden mobilizator mladine za poglobljeno delo in za razširitev dela, je bil Mladinski teden preložen za en mesec.

S tem je dana mladinskim aktivom možnost, da nadoknadijo, kar so do sedaj izgubili in da se po vseh svojih možnostih z vso resnostjo pripravijo na Mladinski teden, ki bo prikazal uspehe njihovega dela dosedaj in razširil in utrdil aktivne.

Mladinski teden naj pomeni prikaz mladinskega dela, naj prikaže uspehe tekmovalja v čast trideseti obletnici ustanovitve SKOJ-a. Prikazati moramo, da smo mladina, ki jo je vzgajal SKOJ in da znamo prav tako poštvrtovalno delati in premagovati težave, kot so jih premagovali SKOJ-evci.

Mladinski vestnik

II. radgonska mladinska brigada na Avtocesti

Na X. sekciji avtoceste se že dvajset dni nahaja II. radgonska mladinska delovna brigada, ki šteje skupno 99 brigadirjev.

Vsakodnevno dosegajo čete in brigadirji dnevne norme in jih tudi presegajo. Kulturno-prosvetno delo, fizikultura in predvojaška vzgoja prav tako dobro napreduje, saj porabijo ves prosti čas v te namene.

Da je brigada dosegla v dose-danjem delu precej lepих uspehov je dokaz to, da je pohvaljena in enkrat udarna. To je dosegla brigada v dvajsetih dneh, kar je vsekakor lep uspeh.

Brigadirji pišejo o svojem delu tako:

»Zavedamo se, da bomo le z vztrajnim delom dokazali, da je vse, kar govorijo o nas onstran meja, laž. Z delom, z vztrajnim delom in z vedno večjimi delovnimi zmagami bomo dokazali, da smo mladina, ki se ne boji nobenih zaprek. Prav zato bomo v bodoče dosegali še večje uspehe. Ko pa se vrnemo, bomo prenesli svoje znanje, ki smo si ga pridobili v brigadi, med mladino v svojem okraju. Vedno bomo stoali po pravi poti, ki nam jo je začrtala naša Partija in naš maršal Tito.«

Francica

Naši bralci pišejo Več reda in uvidevnosti...

O neredu in o gužvah pred trgovinami in drugje je bilo že večkrat pisano, toda le malo se pozna od tega. Kljub temu, da se včasih naredi red, se ljudje zopet navadijo s časom na nered. Verjetno je za to kriv odgovorni organ pri podjetju ali ustanovi.

Tak primer je dnevno pred Mlekoprometom, pred katerim se zbirajo že v zgodnjih jutranjih urah ali boljše rečeno v poznih nočnih urah žene in moške, ki čakajo po štiri ure na »sirutko«. Tu seveda ne gre za to, zakaj prihajajo, ampak gre za to, zakaj dvigajo nepotreben hrup, kar seveda ni v skladu z uredbo o kaljenju nočnega miru. Včasih je bilo tako, da se je dovoljevalo postajanje in čakanje pred Mlekoprometom le od pete ure naprej. Zakaj se je to ukimilo in se dovoljuje zbiranje že od dveh in še prej zjutraj, najbrž nikomur ni jasno, predvsem pa ne bližnjim stanovalcem, ki vsled kričanja čakajočih nimajo nočnega miru.

Predvsem nerazumljivo pa je, kako morejo poedinci biti tako neuvidevni in govoriti: »Kaj mene briga drug! Če jaz ne spim, naj ne spijo tudi oni«. Zaželeno bi bilo, da uprava Mlekoprometa ali kdo nekaj pokrene po tem vprašanju, da ne bo vsako jutro pred Mlekoprometom sejava.

Večji pridelek oljaric - zagotavlja boljšo preskrbo z maščobami

Industrijske rastline, predvsem pa oljarice, so za našo današnjo produkcijo izredne važnosti. Veliko pomanjkanje goriva in maziva občutimo vsak dan. Posebno pa smo ga občutili sedaj ob času žetevte, oziroma mlave, ko marsikateri stroj in še danes marsikateri mlin ni v obratu prav zaradi pomanjkanja olja. Če pomislimo na to, da bi lahko doma pridelali dovolj olja, če bi kmetovalci posvetili gojenju, predvsem pa odkupu oljaric več pažnje, marsikateri ne bi godrnjal, saj je krivda za to pomanjkanje pri nas samih. V času, ko ne moremo in ne smemo pričakovati pomoči od nikoder, ko smo popolnoma navezani na lastne sile, je potrebno resno pomisliti tudi na to, da si zagotovimo zadostne količine tako jedilnega kakor industrijskega olja, to se pravi, da posadimo zadostno količino oljaric, oziroma, da odkupimo vsa semena, ki vsebujejo olje, da ne bo propadel niti gram te naše zelo potrebne surovine. V setvenem planu, ki se prav sedaj sprejema, je treba v prvi vrsti upoštevati ravno oljarice, predvsem pa setev oljne repice, do katere v marsikaterem kraju ne kaže dovolj razumevanja. Tudi sedaj se nahaja v okraju velika množina semen, katera služijo za krmo prašičem in perutnini, namesto, da bi se odprodale in tako vsaj deloma pokrile veliko potrebo po industrijskem in jedilnem olju. Ljudska oblast nudi pri odkupu oljaric velike ugodnosti, tako da je res groba malomarnost vseh odkupnih organov, če ne zastavijo vse sile, da odkupijo čim več teh semen, na drugi strani pa sabotažno dejanje vsakega takega posestnika, ki rajši pokrmi to dragoceno surovino živini, kakor pa, da bi z njo podprl našo razvijajočo se industrijo.

Odkup oljaric in industrijskih rastlin se vrši na prostovoljni bazi, vendar mora vsak pošten državljan imeti toliko zavesti, da smatra prodajo teh stvari kot svojo obvezno dolžnost in svoj doprinos h gradnji industrije, h gradnji petletke — h gradnji socializma pri nas.

Stroj naj nadomesti delovno silo

(Nadaljevanje)

Po vsem tem razpravljanju nam preostaja še praktično in časovno zelo aktualno vprašanje, kaj moramo v tem času storiti, da bomo z razpoložljivimi sredstvi in z že danimi pogoji razširili mehanizacijo in prihranili dragoceno delovno silo. Predvsem je dolžnost vseh združenikov in kmetijskih delavcev na državnih posestvih da razpoložljive stroje pravilno in popolnoma izkoristijo. Če bi izkoristili vsaj vse uporabne stroje na socialističnem in privatnem sektorju, bi ne bilo povpraševanja po delovni sili, nasprotno, ta bi se še iz kmetijskega sektorja sprostila za druge panoge gospodarstva.

V dokaz navedimo samo primer o slabi izkoristitvenosti sejnalnic. V Sloveniji je okrog 1500 sejnalnic za žito. Če bi te popolnoma izkoristili v spomladanski, poletni in jesenski setvi s predpostavko, da so vse uporabne, bi posejali v dnevih, ko traja setev, ca. 150.000 ha.

Pri setvi s sejnalnico prihranimo okrog 20% na količini semen. Po teh ugotovitvah bi z vsemi sejnalnicami prihranili okrog 4000 ton semen.

Tako bi bilo če bi sejnalnice pravilno in popolnoma izkoristili. Dejstva n statistike pa povedo drugače. Sejnalniki privatnega sektorja so izkoristeni le 10 do

15 odstotno, socialističnega sektorja pa 60 odstotno.

To je drastičen primer anomalije v eksploataciji kmetijskih strojev, ki ima svoje izvore v individualnem izkoriščanju strojev.

Delni vzrok slabe izkoristitvenosti kmetijskih strojev je tudi nepoučenost o pravilnem ravnanju z njimi. Takih primerov bi lahko navedli tudi za nekatere druge stroje, čeprav v manj znatni primerjavi. Zato je neupravičeno trditi o pomanjkanju strojev v kmetijevu toliko časa, dokler obstoječih ne bomo dovolj izkoristili.

Vprašamo se, kako naj pri mehanizaciji kmetijstva sodeluje kmetijska tehnika. V kmetiskem strojništvu se večkrat pojavijo nove, sicer primitivne, vendar zelo praktične stvari s strani samih traktoristov in delavcev v deavnih. Vse, še tako na videz majhne, novatorske iznajdbe je treba takoj registrirati, jih praktično preizkusiti in če se pokažejo res uporabne, jih tudi praktično izkoristiti. To je osnovno delo ljudske tehnike. Navajamo samo primer, da je traktorist sam dal praktično zamisel kako naj se preuredi

montažna kosa nemškega traktorja, da bosta uporabna na traktorju Allis-Chalmersu, ki takih kosov nima. To zamisel sta skupno z brigadirjem uresničila s tem, da sta napravila lesen prikluček, ki je sicer železen, in košnja z Allis-Chalmersom se je obnesla. Stvar pa ni dobila splošne uporabe — ostalo je samo pri poskusu — vsled nezadostnega zanimanja s strani tovarišev, ki bi se ravno pri tem primeru morali pokazati kot edelavci ljudske tehnike in zadevo pospešiti. Tudi delavnice za popravilo kmetijskih strojev bi morale svoja praktična izkustva in nove metode dela prenašati na druge. To pa danes vse premalo opazamo, čeprav je tudi to ena glavnih nalog ljudske tehnike.

Bodoče udejstvovanje vseh, ki sodelujejo pri mehanizaciji in k: delajo s kmetijskimi stroji, naj bo v tem, da na polju traktorizacije vse razpoložljive stroje dobro izkoristijo in kompleksnost del razširijo tudi na mehanizacijo kmetijskih obratov ter da skrbijo, da bo mehanizacija dobila tudi odraz ljudske tehnike.

(Konec)

Fizkultura

SOBOTA : KLADIVAR 3:2 (1:1)

V nedeljo je bila pokalna tekma med moštvom Sobote in Kladivarja, ki se je končala z rezultatom 3:2 v korist domačega moštva.

Moštvo Sobote bi prav lahko z večjo pazljivostjo doseglo še več golov, toda zaradi nepodajanja žoge in netočnega streljanja na gol ni bilo vidnejšega rezultata. Čeprav je moštvo Sobote imelo več koristi od igre, bi končno lahko igro izgubilo. Tu so se videle napake domačega moštva. Po večkratnem neuspelem streljanju je vendar napadala vrsta Sobote dala po Vertariču vodilni gol. V vodstvu 1:0 za Soboto je moštvo Kladivarja uspelo priti do domačinov in po desni zvezi zabilo gol, tako, da se je prvi polčas končal z rezultatom 1:1.

Takoj v začetku drugega polčasa je moštvo Kladivarja dalo svoj poslednji gol in tako prišlo v vodstvo 2:1. Nekoliko minut pozneje je domače moštvo po kombinaciji Norčič I. — Vertarič

izenačilo. Ker je domače moštvo stalno ogražalo vrata Kladivarja se je pričakovalo, da se bo igra končala v korist domačega moštva. Končno je napadala vrsta po Fujuju dala odločilni gol in tako je moštvo Sobote zaslužno zmagalo z rezultatom 3:2.

Najbolj so se odlikovali Norčič I., Zelko in Klepec.

SOBOTA (mlad.) : POBREŽJE (mlad.) 3:1 (2:1)

V predtekmi sta se srečali mladinske moštvi Sobota in Pobrežje, ki sta igrali kvalifikacijsko nogometno tekmo za vstop v mladinsko ligo.

Potek tekme je bil živahen in mladina Sobote je bila v rahli premoči. Pri domačem moštvu se je odlikovala obramba. Napadala vrsta je imela večkrat priložnost, toda ni je znala izkoristiti v svoj prid.

Gole za Soboto so dali Stopar, Šostarec in Sečko II.

Jesenske konjske dirke na Cvenu

Minulo nedeljo so bile jesenske konjske dirke na Cvenu, ob ogromni udeležbi gledalcev pri krasnem jesenskem vremenu. Delovno ljudstvo in sindikati iz raznih krajev republike Slovenije in Hrvaške so bili med gledalci, med katerimi so bili navzoči predstavniki oblasti iz Ministrstva za kmetijstvo, iz Oblastnega odbora iz Maribora, od Zveze za konjski šport iz Ljubljane, od Okrajnega ljudskega odbora Ljutomer in zastopniki delovnega ljudstva iz raznih tovarn in sindikatov.

Prvič so na dirkališču Cven zabobneli zvočniki, katere je postavila radioamaterska uprava iz Maribora. S tem je bila mnogo boljše tehnična stran izvedbe startov in razglasitev posameznih rezultatov.

Možnost za to nam je dala ljudska oblast in delovno ljudstvo, ki z veseljem gradi socializem Titove Jugoslavije.

Pri šotorih je bila zaradi velike vročine in žeje silna gneča, zato priporočamo prirzreditvenemu odboru, da postavi ob takih velikih prireditvah več šotorov, da bodo vsi gledalci postreženi, in dobili jedajo in pijačo. Seveda odbor ni računal s tako veliko udeležbo. Zaradi pomanjkljive organizacije pri šotorih in blagajnah je upravičeno le toliko, da je pač dirkališče 5 km oddaljeno od Ljutomera, zato je nujno, da OLO Ljutomer pomaga pospešiti dograditev že novo osnovnega dirkališča in športnega prostora tik Ljutomera, kjer bo možna popolna organizacija takih tekem. Ravno tako je bil prevoz gledalcev na dirkališče in nazaj pomanjkljiv, zato bo treba v bodoče organizirati več avtobusov za prevoz.

Najvažnejši rezultati teh dirk: Prijavljenih je bilo 38 kasaških in 18 jahalnih konj. Startali so po večini državni in zadržni konji.

V dirki Ministrstva za kmetijstvo je zmagala Pristojna iz Maribora s časom 1.37, kot druga Elba iz Križevca s časom 1.39, kot tretja Dorkica iz Bunčan s časom 1.39, kot četrta Ljuba iz Logarovec s časom 1.37.

V dirki »Partizan« je zmagala Proja iz Bunčan s časom 1.44, kot druga Darika iz Babinec s časom 1.52, kot tretja Fileja iz Bučevce s časom 2.02, kot četrta Tolmun iz Bunčan s časom 2.02. V tej dirki so dirkali samo dvoletni konji.

V dirki »Maribor« je zmagala Lijana iz Babinec, od Misleta Jožeta s časom 1.43, kot druga Vilenka iz Lukavec s časom 1.43, kot tretji Finjeton iz Ljutomera s časom 1.41, kot četrta Slavna iz Bunčan s časom 1.48.

V jahalni dirki »Borci za fizikalni znak« je zmagala Zora iz Maribora, jahač Pečovnik Alfonz s časom 1.18, kot drugi Joni iz Maribora s časom 1.19, kot tretji Muki iz Zagreba, jahačica Klačnja Milena s časom 1.20, kot četrta Biber iz Murske Sobote s časom 1.22.

V jahalni dirki »Pionir« je zmagal Črnko iz Sv. Lenarta, jahač Filipič Boris s časom 1.20, kot druga Gidra iz Bratonce s časom 1.26, kot tretji Bubi iz Bratonce s časom 1.27, kot četrta Trubin iz Bratonce s časom 1.29.

V dirki »Tolajilni handikap« je zmagala Mara iz Sp. Krapja, vozač Novak Franc s časom 1.50, kot druga Selka iz Rogoze pri Mariboru s časom 1.50, kot tretja Vilenka iz Lukavec s časom 1.51.

kot četrta Dobrota iz Stare nove vasi s časom 1.57.

V preponski galopski dirki »Jugoslovanska armada« je zmagal Pubi iz Zagreba, jahač podpolkovnik Štefanovič Predrag s časom 1.23, kot druga Vera iz Zagreba s časom 1.24, kot tretja Lila iz Zagreba s časom 1.25, kot četrta Kosmaj iz Zagreba s časom 1.27.

V dvoprežni dirki »Obdelovalna druga« sta zmagala Pali Udri iz Lukavec in Pristojna iz Maribora s časom 1.43, kot drugi par Lorin iz Maribora in Elba iz Križevca s časom 1.51, kot tretji par Vera in Vila iz Turnišča pri Ptuj s časom 1.53, kot četrta par Volna iz Šalince in Ljuba iz Logarovec, kot peti par Vinjeton iz Ljutomera in Primi iz Bunčan in kot zadnji par Lefia in Vilenka iz Lukavec.

V. P.

Preskrba

OLO pov. za trgovino in preskrbo M. Sobota obvešča vse potrošnike, kateri imajo pravico do garantirane preskrbe, da si lahko nabavijo na živilske nakaznice za mesec september sledeče artikule garantirane preskrbe:

Moko prejmejo potrošniki na vse kategorije v višini zveznega obroka, in sicer v razmerju 80% enotne in 20% ržene moke.

Pšenični zдроб se deli na sledeče kategorije:

D-1 na odrezek »pšenični zдроб« 1000 gr;

D-2 na odrezek »pšenični zдроб« 900 gr;

Riž se deli na sledeče kategorije:

D-1 na odrezek rep. dop. preskrbe štev. 3 »sept.« 350 gr;

D-2 in D-3 na odrezek rep. dop. preskrbe štev. 3 »sept.« 300 gr

Prosenka kaša se deli na sledeče kategorije:

D-1 na odrezek rep. dop. preskrbe štev. 2 »sept.« 400 gr;

D-2 na odrezek rep. dop. preskrbe štev. 2 »sept.« 500 gr.

Delitev ostalih artiklov za mesec september bomo naknadno razpisali.

Poverjenišтво za trg. in preskrbo

OBVESTILO

Da se omogoči redno izhajanje našega lista še v naprej, naprošamo naročnike, naj čim prej poravnajo naročnino za vse mesece nazaj do 1. oktobra in obenem plačajo naročnino za zadnje četrtletje v naprej.

Opozarjamo vse, ki nameravajo naročiti »Ljudski glas«, da je z naročilom poslani tudi predplačilo za četrtletje v naprej. Vsem, ki ne plačajo naročnine do 1. oktobra, smo primorani pošiljanje časopisa ustaviti.

Zgodba o prašičih in oddaji

Na dvorišču pod košatim drevjem ima seboj KLO Vroče nedeljsko poldne. Kdo bo sedel v kakajni krajevni pisarni? Košati vrt Janoš bačija je tako vabljiv, da so odborniki raje polegli v senco in tam razpravljajo o svojih težavah.

Danes jih je obiskal celo aktivist z okraja, zato je zadeva gotovo važna. Janoš bači sedi na pragu hiše, od daleč opazuje sejo in se nalahko smehlja pod brke. Dobro ve, da razpravljajo o oddaji prašičev; ker pa je on v drugi skupini, ga to ne zanima, saj mu ne morejo predpisati oddaje.

»Plan je veliko previsok,« zatrjujejo odborniki. »Imamo le pet ali šest ljudi, katere lahko obremenimo za oddajo, ostali so sami mali kmetje, kaj si na potem moreš?«

Odborniki šklijo na aktivista, češ:

»Zdaj pa vidiš.«

Aktivist škli na nje in si misli svoje. Janoš bači pa škli na vse skupaj in se potihoma muza.

»No, Janoš bači, pridite tudi vi malo bliže,« ga pokliče aktivist. »Koliko zemlje pa imate vi?«

Janoš bači obstoji mežikate pred odborom, si z ustnikom pipe popravlja brke in se smehlja.

»Nekaj čez tri hektare ie menda vsega skupaj.«

»Koliko svinj pa vi redite?« vprašuje dalje aktivist.

Janoš bači se počelja po tilniku, pošili proti predsedniku in tajniku ter menca v zadregi.

»To bolj ženske znajo, ki okrog njih delajo. Jaz sem bolj malo doma.«

»On je zidar, pa je večina okrog,« mu takoj pomaga odbornik. »Je bolj malo doma.«

»Pri katerem podjetju pa delate?« je dalje radoveden aktivist.

»Zdaj delam doma, ker sem nekam betežen; doma na polju.«

»Torej sedaj stalno doma delate? Pa ne veste, koliko svinj redite?«

Janoš bači si s predpasnikom briše vrat in usta pod brki. Izgleda, da mu je postalo jako vroče. V zadregi stopica z noge na nogo in s pogledom išče pomoč pri odbornikih.

»Saj veste, da se s tem bolj ženske bavijo; jaz se za to tako ne zanimam. Imam pač druge posle.«

Jezno miga z brki in sovražno strelja z očmi proti aktivistu, ki se smehlja.

»Veste kaj, Janoš bači! Pojdva pa jih preštejva, da boste tudi vi vedeli, ker vas bo mogoče sram, če vas kdo od sosedov vpraša, pa mu ne boste znali odgovoriti.«

Janoš bači počasi krevsa za aktivistom in godrnja v brke. Najmanj, kar želi aktivista, je to, da bi bil par metrov pod zemljo, ali v hudčevih kremrljih. Roke se mu močno tresejo, ko odpira svinjak in zapah nikakor noče ven.

»Oho,« pravi aktivist, ko pregleda svinjake, »to je pa res skoro težko prešteti.«

V svinjakihi puha sedem debelih prašičev, ki tehtajo 70 do 100 kg. zraven pa krulita še dva majhna prašička.

»No, koliko od tega boste zaklali doma, Janoš bači?« se smehlja aktivist.

»Dva,« odgovori mrko stari.

»Recimo, da boste tri. Zakaj si ne bi privoščili mesa in ne jedli mastno. Ne, Janoš bači? Enega boste pustili za pleme, to so štirje. Kaj pa boste z ostalimi?«

»Hja, prodali jih bomo!« težko vzdihne Janoš bači in hudo pogleda. »Kaj pa bi vruga z njimi!«

Pljune daleč na ognjišče in v mislih pošlje še enkrat aktivista k vrugu.

Aktivist se vrne k odbornikom.

»Kaj mislite, če bi sedaj takole šli pogledat v vse hleve in svinjake po vasi in potem primerjali nujdene prašičke s tistimi, ki jih imate vi na KLO popisane? Se vam ne zdi, da bi samo z zatajenimi doseglj celotni plan?«

Odborniki v zadregi zmigujejo z rameni, vendar se še zadržujejo.

»To so vendar mali kmetje, takorekoč naši ljudje, tem vendar ne moremo predpisovati oddaje.«

»Vsi so naši ljudje, dokler živijo in delajo pošteno,« odgovarja aktivist. »Čim pa skrivajo in tajijo svoje dohodke samo zato, ker jih ne privoščijo svojim sotovarišem, oziroma zato, da za te iztisnejo čim več — torej spekulirajo, takrat pa niso več naši, takrat so naši in svoji sovražniki. Tako je Janoš bači, se obrne aktivist k staremu, »sedaj pa kakor hočete. Če pošteno, ste naš, če pa ne spekulirajo, takrat se vam bode na drugi še bolj tresli brki,« se mu zasmeje aktivist, ki se obrne še enkrat do odbornikov:

»Če natančno in dobro premislite, boste videli, da plan ni previsok, če bodo ljudje pošteti. Kateri pa nočejo biti pošteti, pa jih vi naučite poštenja, saj ste ljudska oblast.«

Aktivist je odšel. Ostali so gledali za njim in si mislili svoje. Napravili bodo tudi po svoje. Škder je pošten — pošteno. Kdor pa spekulant na temu primerno.

★

Ta dogodek, ki sem ga opisal, se je v resnici zgodil in sicer avgusta meseca leta 1949 v vasi Bodonci. Marsikje so sični primeri in če jih ne spregledamo, ne bo nikjer plan odkupa previsok.